

OPINIA GEOTECHNICZNA

DOTYCZĄCA OKREŚLENIA WARUNKÓW GRUNTOWO- WODNYCH PODŁOŻA NAWIERZCHNI PRZEBUDOWY DROGI UL. W. WITOSA W KOZACH

Gmina: Kozy
Powiat: bielski
Woj.: śląskie

Geolog dokumentujący:

mgr inż. Andrzej Beniak
(upr. MOŚZNiL
nr II-1237. VI-0372)

marzec 2017 r.

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Charakterystyka terenu badań	3
2.1. Lokalizacja	3
2.2. Morfologia i hydrografia	3
2.3. Budowa geologiczna	4
3. Charakterystyka warunków gruntowo-wodnych podłoża	5
4. Podsumowanie i wnioski	6
Spis literatury	8

Załączniki graficzne

1. Mapa orientacyjna w skali 1: 10 000	zał. nr 1
2. Mapa dokumentacyjna w skali 1: 1000	zał. nr 2
3. Wycinek Mapy Geologicznej Polski wraz z objaśnieniami	zał. nr 3-3.1
4. Profile geotechniczne otworów	zał. nr 4.1-4.2
5. Przekrój geotechniczny	zał. nr 5
6. Tabela wskaźników geotechnicznych	zał. nr 6
7. Objaśnienia znaków i symboli	zał. nr 7.1-7.2

1. Wstęp

Niniejszą opinię wykonano na podstawie zlecenia F.H.U. „Optima” Krystyna Sołoducha z Zebrzydowic. Celem opracowania jest określenie warunków geotechnicznych podłoża nawierzchni przebudowy drogi ul. W. Witosa w Kozach (zał. nr 1).

Określenie na tej podstawie grupy nośności podłoża zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999r. Nr 43, poz. 430) [1].

Określenie warunków gruntowo-wodnych wykonano na podstawie badań makroskopowych próbek gruntu zgodnie z PN-88/B-04481 [2] pobranych w czasie wykonywania dwóch otworów wiertniczych o długości 3,0 m.

Ilość oraz długość otworów dostosowano do zaleceń zawartych w Instrukcji badań podłoża gruntowego budowli drogowych i mostowych [3].

Lokalizację powyższych otworów przedstawiono na mapie dokumentacyjnej w skali 1: 1000 (zał. nr 2).

2. Charakterystyka terenu badań

2.1. Lokalizacja

Pod względem administracyjnym badany teren znajduje się w miejscowości Kozy, w województwie śląskim, w powiecie bielskim, siedzibie władz gminy Kozy. Teren badań stanowi ul. W. Witosa, od skrzyżowania z ul. Krańcową do skrzyżowania z ul. Krzemionki. Lokalizację terenu badań przedstawiono na mapie orientacyjnej w skali 1: 10 000 (zał. nr 1).

2.2. Morfologia i hydrografia

Pod względem geograficznym teren badań leży w regionie Pogórza i góry niskie w podprovincji Zewnętrzne Karpaty Zachodnie w północno-wschodniej części Pogórza Śląskiego (wg podziału na regiony fizycznogeograficzne – J. Kondracki, A. Richling).

W ujęciu szczegółowym teren badań leży na zachodnim stoku lokalnego wzniesienia. Powierzchnia w analizowanym rejonie odwadniana jest w kierunku zachodnim przez bezimienne ciekę zasilające potok Słonica, który jest lewobrzeżnym dopływem potoku Pisarzówka, który z kolei wpływa do Soły, będącej prawobrzeżnym dopływem Wisły.

W odwierconych otworach nie stwierdzono występowania I-go poziomu wód gruntowych.

2.3. Budowa geologiczna

W podłożu rejonu badań występują od dołu ku górze flisz parautochtoniczny, a także płaszczowina cieszyńska, która wchodzi w skład serii śląskiej. Utwory fliszu parautochtonicznego (utwory paleogeńskie) to pstry łupki z cienkimi wkładkami piaskowców glaukonitowych oraz łupki menilitowe. Flisz parautochtoniczny leży na karbonie produktywnym.

Seria stratygraficzna płaszczowiny cieszyńskiej składa się z utworów kredy i reprezentowana jest przez dolne łupki cieszyńskie, wapienie cieszyńskie i łupki cieszyńskie górne. Dolne łupki cieszyńskie to łupki margliste z nielicznymi wkładkami wapieni. Miąższość dolnych łupków cieszyńskich wynosi około 300 m. Wapienie cieszyńskie stanowią kompleks naprzemianległych ławic wapieni i marglistych łupków. Miąższość wapieni cieszyńskich jest zmienna i waha się w granicach 100 – 150 m. Wapienie cieszyńskie przechodzą ku górze w serię górnych łupków cieszyńskich. Przejście zaznaczone jest pojawieniem się czarnych łupków marglistych z wkładkami piaskowców łupkowych.

Powyżej leży kompleks naprzemianległych piaskowców mikowych, hieroglifowych i skorupowych. Wśród tej serii występują wtrącenia ilastych syderytów. Ponadto w dolnej części profilu zdarzają się wkładki piaszczystych wapieni lub brekcji złożonej z ułamków wapieni, kwarcu, fragmentów sferosyderytów, czasami z domieszką materiału klastycznego w postaci łupków sercytowych, kwarcowych i gnejsów. Miąższość górnych łupków cieszyńskich wynosi średnio około 300 m.

Rozległe przestrzenie na przedpolu i częściowo w obrębie pogórza zajmują czwartorzędowe gliny i pyły lessopodobne. Natomiast w dolinach rzek występują żwiry, piaski i gliny akumulacji rzecznej.

Do opracowania dołączono wycinek Mapy Geologicznej Polski, w skali 1: 500 000 wraz z objaśnieniami (zał. nr 3-3.1).

3. Charakterystyka warunków gruntowo-wodnych podłoża

Prace polowe zostały wykonane w marcu 2017 r. przez brygadę wiertniczą PHU „Geoda” s.c. pod nadzorem uprawnionego geologa. Roboty obejmowały odwiercenie dwóch otworów o długości 3,0 m przy pomocy lekkiego zestawu wiertniczego.

W trakcie wierceń pobrano próby gruntu o naturalnej wilgotności ze wszystkich przewiercanych warstw. Próbki te poddano badaniom makroskopowym w terenie. Dla otworów wykonano profile geotechniczne (zał. nr 4.1-4.2). Natomiast pomiędzy otworami wykreślono przekrój geotechniczny (zał. nr 5), na którym zostały przedstawione wydzielone warstwy geotechniczne.

I poziom wód gruntowych nie został stwierdzony wykonanymi otworami. W obszarze badań występuje na głębokości większej niż 3,0 m. Występujące warunki wodne pozwalają zaklasyfikować jako dobre (zgodnie z tabelą z pkt 3.1 załącznika nr 4 do „Rozporządzenia..” [1]).

Natomiast na podstawie badań makroskopowych stwierdzono występowanie w podłożu nawierzchni drogi gruntów antropogenicznych w postaci nasypów - istniejąca obecnie nawierzchnia asfaltowo-mineralna oraz podbudowa nawierzchni. Poniżej występują rodzime grunty wykształcone tutaj jako gliny pylaste, gliny i gliny piaszczyste - zał. nr 4.1-4.2.

Grunty antropogeniczne występują na całym badanym obszarze. Stanowią nawierzchnię i podbudowę istniejącej obecnie drogi. Największe ich zagęszczenie obserwowano od powierzchni, wraz z głębokością grunty te wykazują coraz słabsze zagęszczenie. Grubość utworów nasypowych wynosi 0,6 i 0,5 m. Z uwagi na dość znaczne zagęszczenie tych gruntów oraz ich skład przyjęto iż, wymianie podlegać będzie tylko wierzchnia warstwa wynikająca z technologii przebudowy drogi (ok. 0,4-0,5 m). Zakwalifikowano je jako nasypy budowlane (nB).

Występujące poniżej gruntów nasypowych gliny pylaste, gliny i gliny piaszczyste zakwalifikowano do gruntów bardzo wysadzinowych. Z tabeli a (pkt 3.3 załącznika nr 4 do „Rozporządzenia...”[1] dla powyższych warunków gruntowo-wodnych grupę nośności podłoża przyjęto jako G3 (przy grubości nasypów < 0,6m).

Wykonano badanie wskaźnika nośności CBR ($w_{noś}$ zgodnie z załącznikiem A do PN-S-02205:1998 [4]) w sąsiedztwie otworów dla glin pylastych, glin i glin piaszczystych tu występujących, uzyskano średnio 3,86 %. Z tabeli b w pkt 3.3 załącznika nr 4 do

“Rozporządzenia ...” [1] dla tego wskaźnika CBR grupę nośności podłoża przyjęto jako G3 (przy grubości nasypów $< 0,6\text{m}$).

Na przekroju geotechnicznym wzdłuż drogi (zał. nr 5) przedstawiono warunki gruntowo-wodne podłoża nawierzchni drogi oraz odcinki występowania grupy nośności podłoża.

Ponadto dla scharakteryzowania warunków gruntowych głębszego podłoża (pod warstwą nasypów) zgrupowano utwory w postaci warstw geotechnicznych biorąc pod uwagę ich jednakową genezę, zbliżoną litologię oraz własności fizyko-mechaniczne. Oznaczenie parametrów wyznaczono metodą B, polegającą na ustaleniu zależności korelacyjnych między parametrami fizycznymi lub wytrzymałościowymi a innym parametrem wyznaczonym za pomocą badań polowych (I_L). Wartości przyjętych parametrów fizycznych i mechanicznych zestawiono w tabeli wskaźników geotechnicznych (zał. nr 6).

Opis wydzielonych warstw geotechnicznych

WARSTWA I

Warstwę tą tworzą utwory nasypowe powstałe w trakcie wcześniejszych prac drogowych prowadzonych na tym obszarze. Grubość tych utworów wynosi 0,6 i 0,5 m. Istniejąca nawierzchnia asfaltowo-mineralna ma grubość 10 cm, poniżej występuje nasypowa podbudowa nawierzchni zbudowana głównie z piasku różnoziarnistego, żużlu i pyłu. Stwierdzono dość znaczne zagęszczenie tych gruntów, co pozwoliło zaliczyć je do nasypów budowlanych (nB). Dla gruntów nasypowych ze względu na różny stopień zagęszczenia nie podano żadnych parametrów geomechanicznych.

WARSTWA II

Warstwę II reprezentują plastyczne gliny pylaste, gliny i gliny piaszczyste. Są to grunty średniospoiste, należą do średniościśliwych i średnio-nośnych gruntów.

4. Podsumowanie i wnioski

Na podstawie przeprowadzonych badań i obserwacji wysunięto następujące wnioski:

- a/ wykonane badania pozwoliły ustalić warunki gruntowo-wodne podłoża nawierzchni obiektu liniowego w badanym terenie,
- b/ w ciągu ul. W. Witosa w okolicach wykonanych otworów stwierdzono występowanie w podłożu nawierzchni drogi gruntów antropogenicznych w postaci nasypów - istniejąca

obecnie nawierzchnia asfaltowo-mineralna oraz podbudowa nawierzchni,

- c/ pod warstwą nasypów stwierdzono proste warunki gruntowe wyrażające się występowaniem jednorodnych genetycznie i litologicznie warstw,
- d/ poziom wód gruntowych nie został stwierdzony wykonanymi otworami, na badanym obszarze zalega on na głębokości większej niż 3,0 m,
- e/ utwory rodzime zalegające poniżej gruntów nasypowych zaklasyfikowano do gruntów bardzo wysadzinowych (gliny pylaste, gliny i gliny piaszczyste),
- f/ dla gruntów bardzo wysadzinowych wykonano badanie wskaźnika nośności CBR, dla pyłów uzyskano średnio 3,86%,
- g/ grupę nośności podłoża (przy grubości nasypów mniejszej niż 0,6 m) przyjęto jako G3,
- h/ na przekroju geotechnicznym wzdłuż drogi (zał. nr 5) przedstawiono warunki gruntowo-wodne podłoża nawierzchni drogi oraz odcinki występowania grupy nośności podłoża,
- i/ z uwagi na dość znaczne zagęszczenie gruntów nasypowych oraz ich skład przyjęto iż, wymianie podlegać będzie tylko wierzchnia warstwa wynikająca z technologii przebudowy drogi (ok. 0,4-0,5 m),
- j/ zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych przy projektowaniu przedmiotowego obiektu, biorąc pod uwagę jego konstrukcję oraz stwierdzone proste warunki gruntowo-wodne można przyjąć **pierwszą kategorię geotechniczną.**

Spis literatury

1. **Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej** w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. Dz. U. z 1999r. Nr 43, poz. 430
2. **PN-88/B-04481 Grunty budowlane** - Badanie próbek gruntu
3. **Instrukcja badań podłoża gruntowego budowli drogowych i mostowych** - Instytut Badawczy Dróg i Mostów- Warszawa, 1998
4. **PN-S-02205:1998 Drogi samochodowe** - Roboty ziemne. Wymagania i badania